

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvezcer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za ju bljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Franu Kolmana hiši „Gledališka stolpa“.
Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Jurčičeva slavnost,

15. dan avgusta 1882.

II.

Na Muljavi.

Prišedše do slavoloka, okolo katerga so bili nastavljeni rodoljubi iz Litije, Šmaritna s svojimi zastavami in litijsko godbo, in rodoljubi iz vseh krajev Dolenjske, nagovoril nas je g. Josip Spendal, župan na Muljavi, tako-le:

„Prečastiti gospodje, dragi gostje ljubljanski! Kot župan te občine Vas pozdravljam tukaj pred vasjo, kjer se je rodil slavni pisatelj slovenski, Josip Jurčič. V veliko čast si šteje vsa občina naša, da more denes tako odične rodoljube iz bele Ljubljane in iz drugih krajev mile Slovenije imeti v svoji sredi. Čast, katero skazujete denes spominu rajnega našega Jurčiča, zadene vso občino našo, ki je Sloveniji dala tako vriega sina. Srčno zahvalo Vam zato izreka vsa občina ter ob jednem izraža željo, da bi se denašnja slavnost zvršila sijajno v slavo pokojnika, v slavo Vam in nam in vsem njegovim častilcem. Občina izreka Vam vsem domoljuben pozdrav!“

Na te, z burnimi, tisočerimi živio-klici vzprijeti besede odgovoril je slavnostnega odbora prvomestnik g. dr. Zarnik, ter zahvalivši se za pozdrav, omenil zaslug in pomembe rajnega Jurčiča in njego vemu spominu zaklical slava.

Ko so se po dr. Zarnikovem govoru polegli slava-klici, pristopita zali družici, Alojzija Spendalova in Franja Lampretova ter s primerimi govori podarita vsaka po jeden venec, prva „Sokolu“, druga čitalničnim pevcom.

Po teh navdravih in odzdravih napotila se je vsa množica skoz z mlaji, slavoloki in zastavami oblepšano vas, po novem, baš za ta dan z velikim trudom narejenem potu proti cerkvi, pred katero je stal slavolok z napisom: „Vse za vero, dom in cesarja!“ Začela se je sv. maša, pri katerej so peli čitalnični pevci in po dovršenem cerkvenem opravilu hitelo je vse skozi veliki slavolok, ki nam iz „Tugomera“ kliče:

„Tvrd bodi, neizprosen, mož jeklen,
Kadar braniti je treba česti in pravice
Narodu in jeziku svojem!“

k Jurčičeve rostnej hiši. Ta je pritlična stavba v običajnem kmetskem slogu. Prv stopnic pred durmi, na desno navadna kmetska izba, na levo tako imenovana „kamra“, vse pa jako snažno, lepo pobleno. Na levo pred vhodom ličen s smerečjem opletten oder za govornika, nad odrom pa spominska plošča vzidana in s trobojno zastavo zagrnena. Prijazna, čedna hišica, popisna številka 19, sredi sadnim drevjem obsajenega vrta, napravi jako ugoden vtis in obžaloval sem, da nijmamo fotografa, ki bi imel toli podjetnega duha, da bi bil priredil fotografijo te hišice. Vsakdo bi si jo gotovo rad kupil za spomin, in fotograf bil bi stržil v ta dan najmenj par sto odtisov.

Pred rojstno hišo zbral se je ljudstva kakor na kakem taboru, celo na drevji bilo je toliko ljudij, da so se veje šibile, in vsak količaj vzvišen prostor

vpotreblil se je, vsak bil bi rad kolikor možno bližu govorniškega odra. Ko je „Sokol“ napravil potreben red, stopi na oder g. Janko Kersnik ter s svojim krepkim sonornim glasom nagovori občinstvo tako-le:

Častita, slavna gospoda! Dragi rojaki!

Nikdar še, od kar prebiva v teh prijaznih krajev slovenski rod — in ta je od prvega tukaj, — nikdar še ta dolinica nij videla zbranega tako mnogo brojnega, tako odličnega občinstva, nego danes.

Prišli smo datec iz podnožja gorenskih planin, prišli ste iz lepe zelene vinorodne dolenjske stani, Notranjska in Kras poslala sta nam svoje goste, in od povsodi, kjerkoli je doma slovenska govorica, od povsodi došli ste dragi rojaki. Pozdravljam Vas gorko iz celega srca!

Slaviti hočemo tukaj v rojstnej vasi Josip Jurčičevi, pred rodno njegovo hišo spomin njegov, spomin moža, ki je bil jeden najboljših, najduhovitejših, kar jih je imel in kar jih ima slovenski rod. Mnogo nas je, ki smo prihiteli sem; pa če bi nas bilo tudi toliko, da pokrijemo tu dolinu zeleno ravan, še vedno bi nas bilo premalo, da bi zadostili hvaljenosti, katero moramo gojiti Jurčičevemu imenu. V vsakej slovenski hiši, od bogatinove palače do zadnje borne koče, kjer se bere slovenska knjiga, znano je njegovo ime; in ne le tu, — temveč preseglo je ozke meje naše domovine daleč na sever in na jug, in nij ga izobraženega slovenskega učenjaka, ki bi ne znal in ne vedel, kdo je bil Josip Jurčič.

Rodil se je Jurčič tu na Muljavi v hiši, ki nosi zdaj spominsko ploščo, 4. marca 1844. leta. Hodil je s početka v farno solo na Krki, in potem v ljubljansko normalko, iz katere je jeseni 1857. l. prestopil v gimnazijo.

Kot sedemnajstletni študent leta 1861. prihobil je v „Novicah“ prve svoje spise, od leta 1864. naprej pa, kot sedmošolec je pričel svoje vztrajno, neprenehano pisateljsko delovanje. Spisal je takrat svojo prvo večjo povest za „Družbo sv. Mohorja“, „Juri Kozjak“, v katerej se uže kaže izreden njegov epični talent. Profesor Anton Janežič ga je vzpodobil, spoznavši v mladem študentu takov talent, in odslej izšla je v „Slovenskem Glasniku“ povest za povestjo iz njegovega peresa. Ko je končal osmo solo, podal se je na Dunaj študirat klasično jezikoslovje.

Tu je spisal prvi slovenski roman „Deseti brat“, potem pa prekrasno svojo povest „Sosedov sin“, in mnogo, mnogo krajših povesti in pesni.

Leta 1868. preselil se je v Maribor kot sourednik „Slovenskemu Narodu“ in tam je deloval skupno s svojim prijateljem in najožnjim rojakom, Antonom Tomšičem.

Iz Maribora poklicali so Jurčiča hrvatski rodomljubi v Sisec in tam je postal urednik listu „Süd-slavische Correspondenz“. Po smrti Tomšičeve prišel je Jurčič zopet v Maribor in od tod preselil se je 1872. leta s „Slovenskim Narodom“ v Ljubljano, kjer je ostal do prerane smrti, kot duša in glavni pisatelj tega lista, kot duša vsega našega narodnega gibanja.

Poleg vsakdanjega mučnega publicističnega dela, poleg vseh vsakdanjih burnih političnih bojev, kakor smo jih vsa zadnja leta prestajali v Ljubljani, poleg skrbi za svoje domače ljudi, navzlic vsej svoje bolehnosti, delal je Jurčič še vedno literarno. Izdaja je „Slovensko knjižnico“, študiral v jedno mer za večja slostvena dela, k katerim je imel vedno mnogo novih snovi, in spisal tu največje dramatično delo slovensko, tragedijo „Tugomer“. In ko je uže na smrt bolan ustanovil nov beletrističen list „Ljubljanski Zvon“, bil mu je on prvi pisatelj, bil mu je glavni duševni podpiratelj, in še par dnij pred svojo smrto, v zadnjem trenutku, dejal bi, delal in pisal je še za ta list.

V javnem in privatnem svojem življenju bil je Jurčič od vsakega spoštovan; in kdor je imel priliko, občevati tako tesno in tako mnogo z njim, kakor sem jo imel jaz v vseh letih njegovega bivanja v Ljubljani, ta ga je moral ljubiti. Pošten in značajen proti vsakemu, požrtvovalen proti prijateljem svojim in blag v vsakem svojem dejanji, — tak je bil v resnici, akoravno se nij rad tacega kazal, niti s tem ponašal.

Zato je tudi umljivo, da so tedaj, ko je zavirala 4. maja lanskega leta črna zastava iznad ljubljanske čitalnice, ko je bridka vest o Jurčičevej smrti preletela bliskoma vse slovenske dežele, da so tedaj, ko so prihajali znanci in prijatelji od vseh strani potrčali in žalostni pred njegov mrtvaški oder, da so tedaj prišli tudi politični njegovi nasprotniki ter mu izkazali zadnjo čast. Oni so počastili hrbrega, poštenega nasprotnika, — mi pa smo žalovali in tugovali za svojim najboljšim možem, katerega nismo mogli nadomestiti in katerega nikdar nadomestili ne bodoemo.

V najboljših, v najkrepkejših letih pokosila ga je nemila smrt in z njim vred vzela je nam Slovencem neizmerni duševni zaklad, katerega je nosil sobo, in kateri bi imel še gledati dan, izgubljen je, pokopan je!

Čuli ste uže o onej cvetlici, katera le vsakih sto let svoj cvet požene in kako krasno, s kako divno vonjavo se tedaj razvije. In tudi v življenji narodov se morda le vseh sto let pokažejo taki duševni velikani, učitelji in voditelji svojega naroda. — Življenje Jurčičeve leži kakor odprtta knjiga pred nami. Mi smo se učili iz njegovih del, in učil se bo rod za rod; učili pa smo se tudi iz življenja njegovega, kakor se potomci naši ne bodo mogli.

In po vseh njegovih delih gre nekaj, teče nekaj, kakor biserni potok po zelenej ravnini, bliščeč se v solnčnem svitu: in to je ljubezen, neizmerna, neugasljiva ljubezen do slovenske domovine. Pozabil je nij v redkih časih, ko mu je sijala sreča, pozabil je nij v mnogih grenkih bridkih urah. In to je, kar nas tako ozko, tako tesno veže z njim, to je, kar nas je v prvej vrsti napotilo v to njegovo rodno, tako odstranjeno ležečo vas. In vi domačini, možje iz bližnje okolice, ki ste poznali Jurčiča še kot mladega študenta, kot skromnega, tihega moža, ki je prihajal semkaj obiskavat domačo vas, vi se morda čudite ogromnemu številu denašnjih obiskovalcev. Glejte, kolikor nas je tukaj, budi si, da smo kmet-

skega ali gospodskega rodu, budi si katerega koli stanu, vse smo rodni vaši bratje, vse govorimo vaš jezik, vse smo Slovenci; in danes častimo tukaj spomin moža, ki je življenje svoje posvetil slovenskemu domovini.

Doma iz borne kmetske hiše, pospel se je iz lastne moči, s pridnostjo in velikanskim svojim talentom kvišku, tako, da stoji ime njegovo zapisano z zlatimi črkami v našej zgodovini in da bodo spomin njegov slavili,

Dokler slovenski rod
Ima po zemlji hod.

Vzidali smo mu tu v rodno hišo spominsko ploščo kot mali dokaz hvaležnosti naše. Ta plošča naj bo vaš ponos, domačini, varujte jo, čuvajte jo. On sam pa, naš največji pisatelj, recimo: naš največji pesnik, on sam pa počiva oddaljen rodnemu svojemu kraju, tam gori na ljubljanskem pokopališču, obrnen sem na svojo ljubljeno rodno, dolensko stran; in na grobnem spomeniku tam stoje v kamen vse-kane besede iz njegovega „Tugomera“, katere ste tudi vi, domačini napisali na slavolok tu doli:

„Tvrd bodi, neizprosen, mož jeklen,
Kadar braniti je časti in pravde
Narodu in jeziku svojemu.“

Te besede so bile oporoka njegova slovenskemu narodu in lepše in veličastnejše ne moremo poslati ga, nego da obljudimo, da vzkliknemo tu:

Tvrdi bodimo, neizprosní, mož je kleni, kadar nam je braniti čast in pravdo svojemu narodu in jeziku!

S to navdušeno oblubo ločimo se torej od te prijazne doline, katere ime pozna ves slovenski svet. In kakor so Jurčiču uže brezstevilokrat klicali po raznih krajih naše domovine in kakor bodo spomin njegov častili, ko od nas ne bo nobenega več na svetu, tako zaklčimo mu tudi mi:

„Jurčičevemu spominu slava!“

Ta slavnostni, izvrstno izvedeni govor ganil je vse navzočne globoko, marsikatero oko bilo je solzno. Kdo pa bi tudi ostal neobčutljiv pri tem redkem prizoru, ko pred prej nepoznano hišo v odstranjenej Muijadi mej vihajočimi zastavami oplakuje po tisočih zastopan narod izgubo svojega prerano umršega Jurčiča in ko vidi na pragu hiše v žalnej obleki sivočasno in slepo mater pokojnega, katerej dvojnih občutkov sila pretresa srce in goste solze siplje na velo lice?

Po govoru zapeli so pevci Jenkovo „Molitev“ in ko je bilo izvrstno petje dovršeno, hitelo je vse na vozove, kajti pozno je uže postalo in dokaj potabilo je še pred nami. V hipu bili so zasedeni vozovi in cesta, ki se vije od Muljave proti Zatičini, bila je hkrati pokrita z vozovi in gostim cestnim prahom, in ko so bili prvi vozovi uže pred Zatičino, dvigal se je še kvišku prah tam doli pri Muljadi, kjer je v triogelu mej Jurčičeve hišo in cesto, ki drži v Zatičino, glava pri glavi, kakor duše v vicih, stalo kmetsko občinstvo in gledalo to panorama, katere morebiti niti pozni vnuki več doživeli ne bodo.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. avgusta.

Več dunajskih časopisov pečalo se je predvčerajšnjim v uvodnih člankih o treh umorih, ki prigodili so se v jednem tednu zapored blizu Dunaja. In kaj menite, kdo jih je bil zopet kriv teh umorov? Kdo drugi kot grof Taaffe in njegova vladna zistema! To se težko vrije, — a nemško-nacionalni listi pridigujejo to vero z vsem prepričanjem. Tako surovo obrekovanje dolej niščilo bilo pogno na avstrijskem časnikarskem polju strupenih svojih vrščev! In mi, ki smo sinovi „inferijornega“ in „interesantnega“ naroda, obračamo se studom in grozo od tacega orožja, s katerim mahajo krog sebe „superijorni“ voditelji „superijorne“ nemške stranke v Avstriji in reprezentantje nemške omike in poštenosti!

Moravski deželni šolski svet je zdaj prenovljen. Včerajšnja „W. Ztg.“ prijavlja na novo imenovane zastopnike vere in navkov v Moravskoj. Nemci izgubili so s tem imenovanjem dva sedeža, kanala;

kar pa Slovanom jako malo pomaga, kajti izmej deželnimi nadzorniki in deželnimi odborniki, ki imajo poleg onih prvo oblast v šolskih stvareh Moravske, niti jeden ne kaže očitno česke svoje narodnosti. Krivica godi se moravskim Slovanom tudi zdaj, ko imajo dva zastopnika več v šolskem svetu, kajti ta njima še tiste podobe, kakeršno bi moral imeti v deželi, kjer prebivata dve tretjini Slovanov, Nemcov pa le jedna tretjina. Ako se torej nemško strankarsko časopisje zbog tega imenovanja zaletava v Taaffejevo vlado, godi se to za tega delj, ker naši Nemci ostanejo na veke požrešni in „zemlje-lačni tujci v Slovanih“.

Bivši načelnik bosenske vlade **FZM. Dahlem** odstopil je svojo službo in čast pl. Appelu jedino le zbog svojega slabega zdravja, a ne zato, ker bi se ne bil mogel vjemati z ministrom Kallayem. To poudarjajo odločno oficijozni listi.

Oficijozni „Fremden-Blatt“ poudarja, da to res, kar se pripoveduje in piše o državnem ministru pl. Kallay-u, češ, da hoče on večino uradnikov odsloviti iz **Bosne in Hercegovine**. Minister da se je prepričal, da je v uradništvu veliko izvrstnih močij, in ne dvomi, da bi tudi drugi uradniki ne mogli izpolniti težkih nalog v dobrem upravljanju teh dežel, kadar se razmere količkaj razjasnijo in se prične dobro in odločno vodstvo; se ve da bode pa treba odstaviti brez milosti tiste uradnike, ki nijmajo zmožnostij niti dobre volje. Osobito da nijma minister biti za kaj neprijazen z uradniki hravtske narodnosti. Sploh pa odslej minister ne bode doli več izpreminjal v uradništvu zasedenih dežel.

Vnanje države.

Na **Pruskom** prišlo je zdaj vprašanje o takozvanih državnih župnikih na dnevni red. Vratislavski nadškop zahteva, da morajo vsi župniki, ki so v začetkih „kultuskampfa“ navzlic škofovskim opominom in grožnjam vzeli službe, zdaj popustiti jih ter ostaviti svoja mesta. Župniki se branijo, in vprašanje je, kaj da zdaj poreče k temu pruska vlada.

Akoravno se z **Egiptom** poslednji čas ne čuje nič posebno žalostnega, vendar ni še vse dobro, in število „agrarnih zločinov“ je še vedno veliko. Meseca julija zvedela jih je teh zločinov policija 231, torej okolo 50 menj, negoli prej ta mesec. Mej tem zločini bivata dva umora, potem pet poskusov umora, šestnajst požiganj, osemnajst poškodovanj na živalih in 141 grozilnih pisem, katera pa nijmajo posebne vlijave. Da je teh agrarnih zločinov menj, je brez dvombe zapisavati, da zakupnikov ne preganjajo zdaj tako po gostem.

• **Egipt:** Angleška je dovršila svoje vojne priprave. Zadnji oddelki njenih vojakov, ki so namejeni za egyptovsko bojišče, spravili so se na Angleškem in v Indiji na vojne brodove in vsak dan, ako ne vsako uro, stopajo angleške čete na raznih mestih egyptovskega obrežja na suho. Še ta teden stalo bo 30.000 mož angleške vojske v Egiptu in prava vojna se bo pričela. Arabijev vojsko cenijo na 16.000 mož pred Aleksandrijo, 5000 mož v Abulkiru in 7000 mož mej Ismajlijo in Kajiro. Malo po malem se vedno sprijemljejo vojaki angleški in egyptovski. „Standard“ poročajo iz Sueca zadnjo nedeljo: „Kaj posebnega in pomenljivega zamore se v kratkem prigoditi. Uporniki so se nastavili na tacih krajih, kjer so kanalju naravnost nevarni. Admiral je dobro zasedel Suec in ne bo dal Lessepsu nič mešati se v to zadevo“. — V noči od petka na soboto sedeli so turški ministri do ranega jutra vkupe, da bi sestavili razglas zoper Arabi pašo. Sklenili nijso ničesar, ker so preveč gledali na to, kar so bili rekli ulemi. Ti turški učenjaki, čuvarji vere in pravice, sodijo: Arabi paša je hude kazni vreden upornik, ker se je vzdignil proti kalifu; ali on pa tudi izpoljuje dolžnost pobožnega muzelmana, ker brani mohamedansko deželo vnanjih sovražnikov. Na podlagi take razsodbe je turškim ministrom pač težko, obrniti se na pravo stran. Načrt razglas pa je angleški zastopnik lord Dufferin potrdil in odobril.

— Vojna pogoda še nij sklenena. Dolgo se pa sultan ne bo mogel več pomicljati in obotavljal, kajti, po včerajšnjem telegramu našega lista soditi, Angleška namerava, reči zadnjo besedo in lord Dufferin se bo ločil od sultana, če Porta ne odobri vseh angleških pogojev. Sultan še zmirom poudarja, da tu gre za njegov kalifat, in turški listi živahn razlagajo, da mora biti turška vojska samostojna. Ta čas je struna mej Porto in Anglijo zopet močno napeta. Jedna polovica turške vojske čaka na obrežji otoka Rhodus, druga pa v luki Suda, kdaj da dojde povelje, odrinitti proti Egiptu. Derviš paša in Server paša nijsta še odpotovali. — Konferenca je imela zadnjo sejo v pondeljek; zopet nij prišla do nobenega sklepa, za to je pretrgala svoje zborovanje; kdaj se prihodnjič snide, nij še določeno. Sploh so vsi posveti konference zdaj odveč. Določevati bi imela le še o zadevah glede sueškega

dal pravico in oblast, zasesti vse kraje sueškega kanala, in torej konferenca nima za zdaj ničesar več govoriti in opraviti. Kako da mislijo o tem evropske vlasti, povedal je predvčerajšnjim Dilke v spodnjej zbornici angleškej, rekši, da razmere Angležem z Avstrijo in Nemčijo nikdar niso bile prijazniše in boljše, nego ravno zdaj. Znan francosk pisatelj o narodnem gospodarstvu **Leroy-Beaulieu** napisal je v „Journal des Débats“ daljši članek, v katerem razkazuje, da bi Angležem več škodilo, nego li koristilo, če bi si hoteli popolnem prisvojiti sueški kanal, kajti predno preteče leto, hotel bi imeti kabinet washingtonski po istem potu pa kanal Panama, na kar je treba pomisliti v Londonu. Pisatelj tudi pove, da so takse kanala za mesec julij znašale 4 1/4 milijona frankov, torej za 500.000 frankov več mimo janšega meseca. Leroy-Beaulieu pravi konečno v tem članku, da sueškega kanala ne gre kar tako razglasiti nevtralnim, in z ozirom na to glasí se poslednji stavki: „Naj bi tedaj vse evropske vlasti varovale avtonomijo sueške družbe, da čez čas varujejo tudi ameriške vlasti avtonomijo družbe panamsko“.

Dopisi.

Iz Trsta 14. avgusta. [Izv. dop.] Utihnje je nekoliko krik po Trstu, ali razdraženost se nij polegla še, kajti pričakovati je še kake demonstracije. Posebno se lahoni boje Slovencev iz okolice, vedno povprašujejo, je-li res, da bodo z vilami in poleni pridrli v mesto itd. Odgovor je: Ako se bodo kdo držil žaliti nas, potem je gotovo, da ne bomo dolžni ostali.

Za narodno slavnost oglašajo se društva drugo za drugim; kakor se more uže naprej videti, bodo svečanost velika in sijajna. „Delavsko društvo“ dobito je za ta dan velikanski salon (v bošketu) od g. Dreherja tik pivovarne, v kateri gre več tisoč ljudij. Ta salon bodo se lepo dekorirali in morda tudi priredili za električno svečavo. Za koncert je kakor nalašč pripraven v vsacem vremenu. Ima lepo lego pod zaraščenim gozdom in je v okolici naj prijubljenije šetališče Tržačanov. Najbrž bodo iz Ljubljane prišeli za to slavnost poseben vlak. Naj bi se po deželi in v Ljubljani za to zato uže zdaj pripravljati in z odborom „delavskega društva“ v dogovor stopiti, kajti posebni vlak bi malo stal in bi gostom kaj ugajal. Določilo naj bi se, da odide iz Ljubljane v soboto in bi v Trst dospel rano v jutro, nazaj pa zopet v pondeljek na večer. Odbor „delavskega društva“ bodo tudi poskrbel gostom vstop v razstavo po zaižane ceni. Tržački Slovenci bodo sploh došli gostom kolikor možno radi ustrezali.

Po nekaterih listih pisarijo najeti dopisuni vsakovrstne strašljive stvari in plašijo ljudi, da imajo kaj pisariti. Ali zagotovljen naj bode vsak, da se našim gostom ne bode skrivili niti las, kajti lahoni bodo si dvakrat premisli, razdražiti Slovence, ker dobro znajo, da smo tukaj na lastnej zemlji.

Dakle Slovenci iz Kranjske, Štajerske, Primorske in Gorotana, pridite 10. septembra v Trst, da si na sinjej Adriji v trdno zvezzo junaško v roke sežemo:

„Da srce zvesto, kakor zdaj,
Ostalo bode vekomaj!“

Domače stvari.

— († Dr. Karel Koceli,) odvetnik na Krškem, umrl je, kakor nam poroča telegraf, denes do poludne po dolgotrajnej mučnej bolezni. Z njim izgubili smo zopet bojevnika na narodnem polju, ki je ves čas svojega življenja bil zvest in odločen sin svojega naroda. Pokojnik bil je kot jurist na najboljšem glasu in poznat po svojih izrednej duhovnosti in po svojem gorjupem sarkazmu. V Mariboru bil je, ko se je porodil naš list, nerazdružljiv drug pokojnemu Tomšiču in Jurčiču, in ta trojica, zdaj v smerti združena, prestala je mnogo trpkih bojev z mariborskimi Nemci in nemškutarji, katerim je dr. Koceli s svojo satiro in svojim neusahljivim dovitipom marsikatero bridko uro prizadejal. Tudi našemu listu bil je vsikdar prijazen in naklonil nam je marsikatero zanimljivo notico. Bodi mu ohranjen blag spomin in lehka zemljica!

— (Gosp. Anton pl. Gariboldi) trudi se baje in agituje proti kandidaturi gosp. dra. Karla

Bleiveisa viteza Trstenškega, se ve da brez resnega vspeha. Ta gospod imel je do zdaj priimek: „Der schöne Toni“, odslej pa se bode zval: „Der naive Toni!“

— (Avstrijski Cayenne) za slovenske profesorje postal je mestec Weidenau v Šleziji. Kakor se nam baš poroča, prestavljen je zopet g. Vinko Boršner, gimnazisk profesor iz Celovca tjakaj, brez tehtnih uzrokov, brez preiskave in baje samo zaradi tega, ker je neki neposajeni deček dobil dvojko. „Süddeutsche Post“, organ slabega tiska in še slabejega papirja, v svoji 63. številki kar radosti poskakuje in veselo vriska, ker je „Herr Boršner, ein fanatischer Slovener, ein allzu strenger, wenn auch tüchtiger Professor“ — „nun national kalt gestellt, kalt gestellt vom slavenfreundlichen Ministerium Taaffe“. Veliko je veselje v celovškem Izraelu, prav mala pa izobraženost, katero kažo pri tej priliki koroški Nemci in nemškutarji, ki si, kakor Huroni, škodoželjno manejo roke in trdijo, da je to prestavljenje „Concession an das kärntnerische Deutschthum“. No, to nemštvo ne more biti kaj prida, ki ima tako, glede vnanje oblike res ostudno, glede vsebine pa v pravem pomenu budalasto glasilo. O tem prestavljenji bodo pri priliki povedali še kaj več.

— (Cesar obišče Trst) v drugej polovici septembra meseca. Za to se uže delajo priprave. Najbrž pa se cesar ne popelje naravnost z Dunaja v Trst, ampak se ustavi še v družih mestih, morebiti v Gradcu, v Mariboru in Celji. Cesarjevič Rudolf s svojo gospo pride v Trst bolj proti koncu prihodnjega meseca. — Tako dunajski listi.

— (M. Tonejčeve slavnosti) popis, kratek a prisrčen, objavlja tudi včerajšnji „Pozor“ iz peresa hrvatskega nam brata. Konečne besede se glasijo: „Nam će jučerašnji dan ostati dugo u pameti, a isto tako i osjećaj one žarke ljubavi, kojom su nas braća Slovenci primili u svoje kolo, slavec uspomenu svoga pokojnika, Mateja Tonejca Samostala, komu budi čast i slava!“

— (G. Alpi,) bivši policajni ravnatelj v Sarajevem — poroča včerajšnji „Pozor“ — mudil se je včeraj in predvčeranjim v Zagrebu, kjer je čakal odloka z Dunaja, ali se ima vrniti na svoje mesto v Ljubljano, ali dobiti drugo službo.

— (Iz Šentvida nad Vipavo) piše se nam v 16. dan t. m.: Zvesti sin Slovenije, g. Jakob Košir, župnik v pokoji, je vsled mrtvuda dne 15. t. m. umrl. Pogreb bode 17. t. m. ob 9. uri dopoludne.

— (Iz Vipave se nam piše:) Odbor vippavske čitalnice je v svojej seji dne 14. avgusta sklenil, da napravi čitalnica tudi letos kakor druga leta veselico na malega Šmarina dan, to je 8. septembra, in sicer letos v čast dr. Bleiweisovemu spominu. — Program priobčimo prihodnjič.

— (Šolsko poročilo štirirazredne ljudske šole v Komnu,) sestavljen po dobro znanem g. Antonu Lebanu, nadučitelji — voditelji ima prav umesten pouk za stariše, kako pripravljati otroke za šolo, potem so navedene šolske oblasti, šolska naznanila, šolska kronika, na dalje razvrščeni so učenci in učenke po zasušenju in napisled pridejan je skupni pregled šolske mladine, broječe 161 učencev in 154 učenk. Poročilo je jako razvidno in srečno sestavljen in priporoča se v posnemanje tudi drugim šolskim okrajnim svetom, ker je za stariše in sorodnike, sploh za vsacega jako zanimljivo čitati taka napredok na šolskem polju dokazujoča poročila.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“:

Krško 17. avgusta. Denes dopoludne umrl je dr. Karel Koceli. Pogreb bode v soboto 19. t. m. popoludne ob štirih.

Aleksandrija 17. avgusta. (Reuterjevo poročilo.) Proklamacija Wolseley-eva pravi: Namen ekspediciji je: Zopet vpeljati red. Vojski bodo vse v gotovem plačevali, prebivalci naj tedaj prineso pridelkov in živeža ter naj poročajo o puntarjih.

Izpred sodišča.

Iz Novega Mesta.

Pred našimi sodniki vršila se je 14. t. m. zanimljiva apelna obravnava. Sodišče bilo je sestavljeno iz gospodov: dr. Vojska, Pleško, Stuhetz in dr. Škofic, nenavzočnega privatnega tožnika g. okrožne sodnije svetovalca Gottfried Brunnerja zastopal je državni pravnik g. Grdešič, na klopi zatožencev pa je sedel mož, kakor jih običajno ne vidimo na tem mestu, mož, ki si je v vročih bojih 1. 1848 priboril izredno odlikovanje velike zlate medalje, ki je bil vedno povsem neomadeževan ter še vživa splošno spoštovanje, g. Vertačič, hišen posestnik, stotnik meščanske garde ter ud zdanje narodne manjšine v novomeškem mestnem odboru.

Povod celej pravdi bil je sledeči dogodaj: Ob času ljubljanskih mestnih volitev sprejhal se je zatoženec s sodniškim svetovalcem g. Jagodicem. Prijeteljski pogovor sukal se je tudi o volilnih agitacijah in g. Jagodic porabi priliko, da preide na strankarske razmere v državnem zboru ter izradi svojo nejevoljo nad onimi vladnimi nasprotniki, ki se upirajo pomirljivej politiki našega ministerstva. Zatoženec mu odgovarja, da tudi Novo Mesto ni brez jednakih vladov sovražnih elementov ter mej drugimi imenuje tudi g. Brunnerja. Gospod Jagodic, ki celemu nedolžnemu pogovoru ni pripisoval nikake važnosti, povedal je potem, bolj v šali, svojemu kolegi, kako da o njem sudi g. Vrtačič; le-ta pa njima silnejšega opravka nego potožiti svoje bolečine mestnej delegirane sodniji, kjer je potem nje chef, g. Ullepitsch, ki je izjemoma sam sodil v tej stvari, v istini zatoženca krivega spoznal ter mu odmeril 50 gld. globe, oziroma 10 dnj zapora.

Ne da se tajiti, da je ostra ta razsodba vzbudila uprav senzacijonalno zanimanje po vsem Dolenskem. Saj omenjena gospoda niste nikoli prikrivala svojega političnega mišljenja, oba, Brunner in Ullepitsch veljala sta zmirom za prava stebra nemške naše stranke in s tiso grozo zrli so novomeški narodnjaki na nju, kot na odlična zastopnika onega dela našega uradništva, kateremu pred vsakimi volitvami Deschmann in Schrey v gracijoznih varijantah prepevata panegyrike ter ga slavita kot „gesinnungstreue, selbstbewusste Beamtenchaft“. Komu bi se bilo sanjalo, da sta baš ta gospoda tako naglo premenila politično svojo barvo, kakor menjata na vadiči človek umazano srajco, da sta se hipoma spkorila tako radikalno ter na jedenkrat postala tako iskrena častilca Taaffeja in Pražaka, da se jima celo pohleven in čisto privaten izraz o njih opozicijalnem mišljenji vidi dosti povoda, jednemu za tožbo, drugemu za obsodbo? Naravno je, da je ta nepričakovani prevrat prouzročil marsikatero smelo kombinacijo, ali zastonj še ugibajo prebrisane glave našega mesteca, kje da treba iskati uzroka deviškej občutljivosti g. svetnika in katoničnej strogosti g. sodnijškega tajnika.

Pač je apelna obravnava izgubila nekoliko svoje zanimljivosti, ker g. tožitelja iz lehko umljivega razloga ni bil. Po izjavi jedine priče gosp. Jagodica bilo je takoj jasno, da je bil ves razgovor čisto prijeteljski, da se je vršil ob času, kjer niti žive duše ni bilo na ulicah ter s tako diskretno tihim glasom, da ga mimo idoči niti slišati ni razumeti niti mogel. Izrecno poudarja priča, da je on sam zasukal pogovor na to tvarino ter govoriti pričel o onih, ki so „vladi sovražni“, zatoženec pa da je dejal „take vladi sovražne“ ali pa samo „take imamo tudi tu“; natančno se priča niti ne ve spominjati, če je zatoženec rabil inkriminirani izraz „vladi sovražen“. Sploh pa zatrjava priča, da je bil ves pogovor „ein unschuldiges Gespräch“ in da mu nikoli nij prišlo na um, da bi iz take malenkosti mogla nastati kaka pravda.

Tožnika zastopal je drž. pravnik g. Gerdešič, dasiravno je posebno naglašal, da ta delikt ne spada v ono kategorijo pregreh, katere se imajo uradno preganjati od drž. pravdništva. Plaidoyer drž. pravnika bil je povsem jasen, razumen in objektiven, najbolj markantno pa je bilo, da se je zastopnik zatožbe sam trudil dokazati, da se za-

tožba ne da opravičevati niti v objektivnem niti v subjektivnem oziru. V objektivnem oziru ne, ker jedina priča sama ne ve pozitivno, če je zatoženec rabil oni izraz, zarad katerega je bil obsojen, pa tudi zarad tega ne, ker se je tožnik le očitalo, da pripada opoziciji; v vsakej ustavnej državi pa morata biti dve stranki, vladna in nasprotna in tisti, ki drži z opozicijo, samo zarad tega nikakor še nij „zaničevanja vreden“. A tudi v subjektivnem oziru da nij mogoče, braniti zatožbe, kajti vprašanje javnosti je vsaj dvomno pri pogovoru, kateri imata dva prijatelja mej seboj in tako tiho, da jih nikdo slišati ne more. Še na neko drugo pomanjkljivost prve razsodbe se ozira g. drž. pravnik ter misli, da se ne da dokazati, če nij vsa stvar uže zastarela. Kajti priča sicer misli, da se je fatalni razgovor vršil sredi aprila (tedaj nikakor ne „vor 3 Wochen“, kakor trdi prva razsodba od 24. jun.), ali gotovega vendar ne ve, mej tem ko zatoženec z vso odločnostjo trdi, da se je stvar godila mej pripravami ljubljanske volitve, koncem februarja ali začetkom marca. V tem slučaju pa bi bila stvar vsled poteklega trimesečnega obroka uže zastarela.

Ker zatoženec nij imel kaj ugovarjati državemu pravniku, bilo je dokazovanje končano in pričelo se je tajno posvetovanje sodišča. Mej tem se je razgovarjalo občinstvo o svojih nadah, in marsikateremu poslušalcu, kateri ima talent in veselje za kronologične študije, usilili so se čudni nazori o skbrnej natančnosti, katera se tudi sme zahtevati od sodnika prve instance.

Posvetovanje trajalo je tako malo časa, da se je dalo sklepiti na jednoglacen sklep. Razsodbo, temeljito motivirano, naznani je g. svetovalec dr. Vojska: prva razsodba bila je uničena, zatoženec nekrivim izpoznan ter ob jednem stroškov oproščen. —

Priznavati moramo, da je ta razsodba jako ugašala občinemu mnenju, ki se še vedno suče okolo te pravde. Le nekaterim lebkočutnim dušicam se morda g. Brunner smili vsled moraličnega udarca, ki ga je prejel v neljubej tej aféri; drugi pa — in žalibog se mora pisatej teh vrstic sam prištevati zlobnim tem trdorčnežem — mislijo, da je g. svetovalec deloma vendar sam kriv svojega pobitja in z Molierom vred se mu rogajo ti škodoželjneži: „Tu l'as voulu, Georges Dandin, tu l'as voulu“!

Vabilo.

V nedeljo 3. septembra 1882. l. napravijo notranjski rodoljubi

skupno veliko narodno slavnost

pod milim nebom v Postojini z govorji, petjem, vojaško godbo, loterijo in z domaćim razveseljevanjem sploh na korist vse-slovenskemu „Narodnemu Domu“ v Ljubljani.

Začetek bode ob treh popoludne.

PROGRAM:

1. Govori, petje in vmes vojaška godba.
2. Pozdrav predsednikov.
3. Jenko: „Naprej“ — zbor.
4. Slavnostni govor — g. Resman.
5. G. Eisenhut: „Ustaj rode“ — zbor.
6. „O potrebi in koristi branja in domaćih društav“ — g. dr. J. Sterbenec.
7. Hajdrih: „Jadransko morje“ — zbor.

II. Dobrodelenja loterija.

Le-ta obseza sto lepih, dragih in občem primerih dobitkov: plemeno junico, drobnico, dragoceno pohištvo, koristna kmetijska orodja in gospodarske stroje, knjige, srebrnino itd. Lož za loterijo velja 10 kr., dobivajo se ti pri raznih poverjenih domoljubih po vsej Notranjski in na dan veselice na njem prostoru.

III. Domače razveseljevanje na planem. Reditelj tej točki bode vrli „Ljubljanski Sokol“ iz posebne domoljubne prijaznosti; isto tako pomore slavno-znani narodni pevski zbor iz Ljubljane našim trudoljubnim pevcom.

Rojaci! Čast cele napredne Notranjske zavisi od srečnega vspeha tega narodnega praznika! Nagnimo zatorej vse moči in storimo svojo domovinsko dolžnost za monument vse slovenske narodne zavesti, za „Narodni Dom“.

Gleda naj in strmi prijatelj in nasprotnik ta dan, kaj premore živo in dejansko domoljubje.

V Postojini, 1. avgusta 1882.

Dr. Jurij Sterbenec, Ignacij Gruntar, predsednik. podpredsednik.

Edvard Dolenc, Vekosl. Domicelj, Ignacij Doxat, Fran Hren, Hinko Kavčič, Fran Križaj, Josip Lavrenčič, Adolf Obreza, dr. Ivan Pitamic, Ivan Resman in Fran Sterle, člani ožjega odbora.

RAČUN

nabranih prostovoljnih doneskov in čistega dohodka veselice v 6. dan avgusta 1882 v Sežani.

Prijatelj Slovencem . . .	5 gld. — kr.
Prijatelj Slovencem . . .	5 " — "
Prijatelj Slovencem . . .	3 " — "
Fran Ziberna . . .	3 " — "
Edvard Delcot . . .	1 " — "
Fran Leban . . .	1 " — "
Avgust Gregorin . . .	1 " — "
Dr. Zencovich . . .	5 " — "
Evtimija Mahorčič . . .	5 " — "
Janez vitez Scaramanga . . .	5 " — "
Matija Mauer . . .	2 " — "
Jedna dama . . .	10 " — "
Andrej Kocjan . . .	2 " — "
Emil Finger . . .	5 " — "
Elizabeta Finger . . .	3 " — "
Fran Nemec . . .	2 " — "
Prijatelj Slovencev . . .	3 " — "
Peter Trevižan . . .	1 " — "
N. Draveljski . . .	4 " — "
Josip Novak . . .	4 " — "
M. izpod Triglava . . .	2 " — "
Prijatelj Slovencev . . .	5 " — "
Franja Gulič . . .	10 " — "
Gospa Rainelt . . .	10 " — "
Jakob Stanič . . .	2 " — "
Anton Pahor . . .	2 " — "
Josip Renčel . . .	3 " — "
Franjo Gaberščik . . .	5 " — "
Anton Černe . . .	1 " — "
Jakob Skapin . . .	1 " — "
Fran Biziak . . .	2 " — "
Rajmund Mahorčič . . .	5 " — "
Josip Pirjovec . . .	2 " — "
Janez Guštin . . .	2 " — "
Josip Hrovatin . . .	2 " — "
Janez Ravbar . . .	1 " — "
Janez Goljevšček . . .	2 " — "
Dragotin Kanobel . . .	2 " — "
Janez Bieker . . .	— 20 " — "
Pierobon . . .	— 20 " — "
Pavel Zunič . . .	3 " — "
N. Paba . . .	— 20 " — "
Filip Suštig . . .	— 50 " — "
C. k. žandarmerijska postaja . . .	2 " — "
Kristina Zazafura . . .	1 " — "
Nežika Pitamic . . .	1 " — "
Janez Berne . . .	— 60 " — "
Jakob Dolenc . . .	— 50 " — "
Gregor Kumer . . .	2 " — "
Miha Smrd . . .	2 " — "
Matija Rozič . . .	1 " — "
Andrej Mislej . . .	2 " — "
Fran Toros . . .	1 " — "
Josip Dettoni . . .	1 " — "
Fran Škul . . .	2 " — "
Gospodična Slovenka . . .	4 " — "
Fran Jamnik . . .	1 " — "
Vkupe . . .	154 , 20 ,

Dohodki veselice v 6. dan avgusta 1882 in sicer:
Prodan 1462 kartel po 20 kr. 292 gld. 40 kr.
Vstopnina 56 , 50 ,
Vkupe 803 , 10 ,

Stroški:

1. Godba:	
a) prejela v denarji	55 gld. — kr.
b) vožnja iz Sveti Petra in nazaj .	35 , 02 ,
c) hrana s pijačo za 30 mož.	76 , 50 ,
2. Brejarji za ples . . .	28 , — ,
3. Tombola:	
a) dobitki . . .	51 , 97 ,

b) takse	23 , 77 ,
c) kartele	11 , — ,
4. Tiskovina	41 , 90 ,
5. 12 tucatov balonov za razsvetljavo vrta	17 , 60 ,
6. Sveče in olje za razsvetljavo	21 , 75 ,
7. Bengaličen ogenj	9 , — ,
8. Smodnik in nagrada strelecem	5 , — ,
9. Razpošiljanje vabil, pisem in telegramov	17 , 44 ,
10. Les	7 , — ,
11. Prepeljava smerečja	2 , 50 ,
12. Žebli in drot	11 , 30 ,

13. Dninarji za napravo in razpravo veseličnega prostora in sicer:	
a) mizarji, 18 dnin po 1 gld. 30 kr.	23 , 40 ,
b) dninarji, 43 dnin po 70 kr. . . .	30 , 11 ,
Vkupe	468 , 26 ,

Rekapitulacija:

Prestovaljni doneski	154 gld. 20 kr.
Dohodki veselice	648 , 90 ,
Vkupe	803 , 10 ,

Stroški po izkazu 468 , 26 ,

Torej je odposlati v korist „Narodnega Doma“ 334 gld. 84 kr.

F. Gaberščik, predsednik. R. Mahorčič.

Umrli so v Ljubljani:

14. avgusta: Ivana Šušteršič, pomočnega uradnika hči, 18 m. stara, sv. Petra cesta št. 24, za vnetjem pluč.

15. avgusta: Jozefa Brufah, pomočnega uradnika hči, 5 mes., Hrenove ulice št. 4, za drisko. — Hugo Favaj, železiškega uradnika sin, 6 ur, Dunajska cesta št. 19, za slabostjo.

Dunajska borza

dné 17. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld. 95 kr
Srebrna renta	77 , 60 ,
Zlata renta	95 , 40 ,
1860 državno posojilo	130 , 25 ,
Akcije narodne banke	823 , — ,
Kreditne akcije	318 , 50 ,
London	119 , 45 ,
Napol.	9 , 52 ,
C. kr. cekini	5 , 66 ,
Državne marke	58 , 35 ,
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 120 , — ,
Državne srečke iz l. 1864	100 , 173 , — ,
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95 , 35 ,
Ogrska zlata renta 6%	119 , 75 ,
" papirna renta 5%	88 , 45 ,
5% štajerske zemljissč. odvez. oblig.	87 , 15 ,
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114 , — ,
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	119 , 60 ,
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železanice	99 , 75 ,
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106 , — ,
Kreditne srečke	100 gld. 179 , — ,
Rudolfove srečke	10 , 21 , — ,
Akcije anglo-avstr. banke	120 , 119 , 75 ,
Trammway-društvo, velj. 170 gld. a. v.	224 , 25 ,

K narodnemu podjetju

vzprejme se inteligenten, slovenskega jezika in koncepta popolnem zmožen

mlad mož

pod ugodnimi pogoji. — Natančneje zvē se pri upravnosti tega lista. (503—)

Šolske klopi.

22 šolskih klopi proda se po prav nizkej ceni. Več o tem se zve pri podpisanim.

Šmartino pri Litiji 16. avgusta 1882.

Val. Pin,

predsednik kraj. šolskega sveta.

Štacuna,

napolnena z različnim blagom, se ceno proda. Štacuna je čisto pri cesti v velikej farnej vasi v Škocijanu, na pripravnem kraji. Ta fara je zelo rodotivna in zarad dobrega vina imenitna, slednjič je tudi zelo velika, šteje okolo 6000 duš. — Več se zvē pri lastnici

Ljudmila Nagu,

v Škocijanu na Dolenjskem.

Tujci:

15. avgusta.

Pri Slonu: Oberwalder z Dunaja. — pl. Luzzatto iz Trsta. —

Pri Maliči: Kuntz z Dunaja. — Hinterschweiger iz Grada.

Pri avstrijskem cesarji: Sperlich z Dunaja. — Kuhar iz Beljaka.

Pri bavarškem dvoru: Brenidl iz Nabrežine. — Kuzmec iz Radovljice.

Korektorja išče

uredništvo „Slovenskega Naroda“. Vstop 1. septembra. Počigi pismeno.

Fin med v satovji

dobiva se pri

(504—1)

Oroslavu Dolenci v Ljubljani.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

FROMM **DUNAJ.**

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v vsej Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zvane Washingtonske žepne ure so najboljše ure vsega sveta, koje so izredno elegantno gravirane in gilioširane ter so ameriškega sistma.

Vse ure so natanko repasirane ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem do žnostenjav